

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

«Затверджено»

Голова приймальної комісії,
в.о. ректора Волинського національного
університету імені Лесі Українки

Анатолій ПЬОСЬ

Протокол приймальної комісії № 3
від 23 квітня 2025 р.*

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ
ДЛЯ УЧАСТІ У КОНКУРСНОМУ ВІДБОРІ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ ДРУГОГО
(МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
на основі раніше здобутих рівнів вищої освіти бакалавра (НРК 6),
магістра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста (НРК 7)
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ В6 ПЕРФОРМАТИВНІ МИСТЕЦТВА
Освітньо-професійна програма «Хореографія»**

Пояснювальна записка

У системі сучасних освітянських концепцій актуалізуються потреби у вихованні нової генерації ініціативної молоді, готової до інновацій, саморозвитку і самовдосконалення, здібної швидко реагувати на зміні, що відбуваються в професійній діяльності. Важливим постає питання формування кваліфікованих, конкурентоспроможних, інтегрованих у світовий мистецький простір кадрових ресурсів із принципово новим розумінням культури і творчості, що може задовольняти інтереси як окремого регіону, так і країни в цілому. Тому пріоритетним завданням закладу вищої освіти мистецького спрямування є підготовка магістра хореографії, здатного в майбутньому вирішувати складні практичні проблеми і комплексні завдання у педагогічній, балетмейстерській, організаційній, управлінській, проєктній, науково-дослідницькій діяльності на високому професійно-художньому рівні.

Метою фахового випробування є виявлення рівня здобутих особою професійно значущих знань, вмінь й навичок, компетентностей і результатів навчання, що визначені освітньо-професійною програмою хореографія для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та відбір претендентів, здатних до опанування освітньо-професійної програми Хореографія за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

Одним з профілюючих освітніх компонентів зі спеціальності В6 Перформативні мистецтва є «Мистецтво балетмейстера», що підсумовує всі знання та навички, одержані з інших навчальних дисциплін та визначає професійно значущі особистісні якості хореографа - фахову майстерність, професіоналізм, естетичний смак, творчу уяву, вміння реалізовувати авторський задум та неординарно підходити до створення хореографічної постановки.

Основними **завданнями** фахового іспиту є визначення знання, вмінь і компетентностей, що полягають у здатності вступника синтезувати та інтерпретувати художню інформацію з метою створення хореографічної композиції, обирати виконавські прийоми та танцювальні техніки для втілення хореографічного образу, використовувати виразально-зображальні засоби відповідно до стилю, виду, жанру хореографічного твору.

Порядок проведення

Фаховий іспит для участі у конкурсному відборі для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти складається з **двох** частин: **практичної** та **теоретичної**. Завдання **практичної частини** передбачає виконання абітурієнтом сольної хореографічної композиції – невеликого за обсягом, завершеного сюжетного твору на основі різних видів, стилів і жанрів хореографічного мистецтва (народного танцю, класичного танцю, сучасного танцю, сучасного бального танцю), підготовленого заздалегідь самостійно.

Хореографічна композиція повинна бути створена за законами драматургії, повноцінно розкривати образ або сюжет та містити складні технічні елементи, віртуозні рухи, трюки та відповідний лексичний і музичний матеріал. Вступник повинен проаналізувати твір з точки зору визначення його ідейно-художньої концепції, стилю, жанру, художнього образу та змісту.

Для виконання хореографічної композиції на іспит може бути допущений партнер або партнерка вступника (не більше однієї особи).

Рекомендована тривалість хореографічної композиції - до 3-х хвилин, обов'язкова наявність музичного супроводу.

Згідно діючого Закону України «Про авторське право і суміжні права (із змінами і доповненнями, внесеними Законами України від 13 грудня 2022 року № 2849-IX, 20 березня 2023 року № 2974-IX) хореографічний номер є самостійним, окремим об'єктом авторського права. Порухення авторських прав на танець — це відтворення повністю або частково чужого твору під іменем особи, яка не є його автором. У разі виявлення подібних порушень вступник за рішенням фахової атестаційної комісії відсторонюється від участі у випробуванні.

Теоретичне завдання спрямоване на перевірку спеціальних, фахових компетентностей, володіння необхідною термінологією абітурієнтів та складається із двох запитань на запропоновану тематику:

- історія хореографічного мистецтва;
- теорія та методика викладання народно-сценічного танцю;
- теорія та методика викладання українського танцю;
- теорія та методика викладання класичного танцю;
- теорія та методика викладання сучасного танцю;
- теорія та методика викладання сучасного бального танцю;
- мистецтво балетмейстера;
- діяльність провідних професійних та аматорських хореографічних колективів України, виданих постатей (теоретиків, балетмейстерів, артистів балету) минулого та сучасності.

Виконуючи завдання фахового іспиту з хореографії, вступник повинен **знати:**

- основні віхи історії хореографічного мистецтва;
- теорію та методику викладання фахових освітніх компонентів;
- творчий спадок провідних професійних та аматорських хореографічних колективів України, виданих постатей (теоретиків, балетмейстерів, артистів балету) минулого та сучасності.

вміти:

- втілювати творчий задум у хореографічну композицію;
- застосовувати широкий арсенал виразних засобів і прийомів хореографії для передачі ідеї та змісту номеру;

– підбирати, компонувати музичний матеріал відповідно творчому задуму.

володіти:

– теоретичними знаннями і практичними навичками постановки хореографічної композиції;

– балетмейстерськими здібностями та творчою уявою, за допомогою яких втілюється принцип цілісності хореографічного твору (єдність виразних засобів, стилю, жанру, підпорядкованість елементів композиції задуму);

– танцювальними техніками (виконання трюків, елементів підвищеної складності тощо), виконавською майстерністю (образна виразність, емоційність, пластична культура);

– понятійно-категоріальним апаратом хореографії.

На випробування з фаху абітурієнт **обов'язково повинен мати:**

- тренувальну форму;
- танцювальне взуття (балетки, танцювальні туфлі тощо);
- музичний матеріал (ноти, фонограму – CDдиски або USB карта пам'яті) для забезпечення супроводу своєї танцювальної композиції.

Список рекомендованої літератури

1. Андрощук Л. М. Розвиток творчого потенціалу в процесі постановки творчого проекту як аспект професійної підготовки майбутнього вчителя хореографії. *Сучасні стратегії розвитку хореографічної освіти: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю*. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2014. С. 7-12.

2. Бевз М. Аналіз професійних компетентностей під час вивчення дисципліни «мистецтво балетмейстера» (освітній рівень «бакалавр»). *Культура і сучасність*. 2017. № 1. С. 87-92.

3. Бігус О. О., Маншилін О. О., Кондратюк Д. О., Мова Л. В., Журавльова А. В., Герц Н. П., Донченко Н. П., Батєєва І. І. Сучасний танець. Основи теорії і практики: навч. посібн. Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. 264 с.

4. Білоус В. П. Психологічні аспекти формування виконавської художньої майстерності. *Часопис Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського*. Київ, 2010. Вип. 1. С. 97–103.

5. Благова Т. О. Динаміка формування концептів професії балетмейстера в Україні (на матеріалі творчості П. П. Вірського). *Вісник Житомирського державного університету ім. Івана Франка. Педагогічні науки*. 2016. Вип. 4. С. 24–29.

6. Бугаєць Н. Мистецтво балетмейстера: навч. посібник. Харків, 2012. 177 с.

7. Василенко К. Ю. Український танець: Підручник. Київ, 1997. 282 с.

8. Васірук С. О. Класичний танець: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. 2009. 260 с.
9. Герц І. Класичний танець. Методика професійного розвитку танцівника: Навч. посібник. К., 2007. 154 с.
10. Голдрич О. Хореографія: посібник з основ хореографічного мистецтва та композиції танцю. Вид. друге, доповнене. Львів: СПОЛОМ, 2006. 172 с.
11. Гончаренко, Ю. В., Ткач, Г. О., Кузьмін, К. С. (2023). Особливості постановки хореографічної вистави майбутніми акторами. *Педагогічні науки: теорія та практика*. 2023. № 3, С. 50-55.
12. Зайцев Є. В., Колесниченко Ю. В. Основи народно-сценічного танцю: посібник. Вінниця: Нова книга, 2007. 416 с.
13. Зубатов С. Л. Стилi викладання в хореографії: навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 92 с.
14. Енська О. Композиція танцю та мистецтво балетмейстера: навчальний посібник для педагогічних університетів, закладів вищої освіти культури і мистецтв. Суми : [ФОП Цьома С. П.], 2020. 157 с.
15. Забута Б. Музичне забезпечення хореографічних постановок. Рівне: Волинські обереги, 2011. 195 с.
16. Колногузенко Б. М. Хореографічна композиція: методичний посібник з курсу «Мистецтво балетмейстера». Харків: ХДАК, 2018. 218 с.
17. Кривохижа А. Гармонія танцю: навч.-метод. посібник з викладання курсу «Мистецтво балетмейстера» для хореографічних відділень педагогічних університетів. Кіровоград: 2007. 100 с.
18. Кривохижа А. Мистецтво балетмейстера: навч.-метод. посібник. Умань: Візаві, 2020. 145 с.
19. Лань О. Мистецтво балетмейстера: хореографія великої форми: навч.-метод. посібник. Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2019. 180 с.
20. Лисенко А. О., Горбенко О. В. Спортивні танці (Європейська програма): навч. посіб. Харків: ФОП Бровін О. В., 2020. 344 с.
21. Лисенко А. О., Горбенко О. В. Спортивні танці (Латиноамериканська програма): навч. посіб. Харків: ФОП Бровін О. В., 2021. 441 с.
22. Литвиненко С. Креативність як загальна здібність до творчості: сучасні підходи. *Збірник наукових праць Полтавського державного педагогічного університету імені В. Г. Короленка. Серія «Педагогічні науки»*. 2006. Вип. 3 (50). С. 215-219.
23. Пархоменко О. М. Формування балетмейстерських умінь майбутніх учителів хореографії у процесі фахової підготовки: автореф. дисс....канд. пед. наук: 13.00.04. Київ: 2016. 22 с.

24. Поліщук О. Художнє мислення: естетико-культурологічний дискурс: монографія. Київ : Видавець ПАРАПАН, 2007. 208 с.
25. Самохвалова А., Маркевич Л. Мистецтво балетмейстера : навч.-метод. посіб. Рівне : О. Зень, 2019. 164 с.
26. Станіславська К. Мистецько-видовищні форми сучасної культури. Київ: НАКККіМ, 2012. 320 с.
27. Терешенко Н. В. Історія та методика бального танцю: навч. метод. посіб. 2-е видання, Херсон. 2022. 220 с.
28. Українське хореографічне мистецтво в контексті світової художньої культури (сучасний поліжанровий дискурс): колективна монографія / за заг. ред. О. Плахотнюка. Львів: СПОЛОМ. 2020. 316 с.
29. Шабаліна О. Пластичність. Мова. Тіло: монографія. Київ: ФО-П Поліщук О.В., 2017. 194 с.
30. Цветкова Л. Ю. Методика викладання класичного танцю. Підручник. 4-е вид. Київ: Альтерпрес. 2011. 324 с.
31. Шаріков Д. Типологія хореографічної культури: монографія. Київ: КиМу, 2013. 90 с.
32. Шевченко В. Мистецтво балетмейстера в народно-сценічній хореографії: навч.-метод. посібник. Київ: ДАКККіМ, 2006. 184 с.

Критерії оцінювання

Оцінювання вступного випробування передбачає визначення професійного рівня та креативного мислення вступника, його артистизму, виконавської культури, творчо-мистецького потенціалу.

Конкурсний бал вступника оцінюється за шкалою від 100 до 200 балів, мінімальний прохідний бал становить 100. Якщо вступник набрав менше 100 балів, то він вважається таким, що не склав вступне випробування.

200-180 балів (високий рівень) – отримує абітурієнт, який володіє системою вмінь і навичок з фахових дисциплін та комплексно і продуктивно застосовує їх при вирішенні поставленого завдання. Хореографічна композиція вирізняється змістовністю, оригінальністю, логічністю побудови. Вступник на високому професійному рівні продемонстрував хореографічну композицію, осмислено-емоційно, виразно передав її зміст, характер і образне наповнення, використовуючи засоби виконавської майстерності (чистота та техніка виконання, віртуозність, виразність, емоційність, артистизм). Грамотно підібрав та скомпонував музичний матеріал. Вільно оперував спеціальною термінологією, надав ґрунтовні, вичерпні відповіді на теоретичні запитання.

179-160 балів (середній рівень) - отримує абітурієнт, який має ґрунтовні знання з фахових дисциплін та застосовує їх при вирішенні поставленого завдання. Вступник на посередньому професійному рівні продемонстрував хореографічну композицію, технічне володіння танцювальними техніками та виконавською майстерністю (емоційність, артистичність, виразність).

Допустив окремі незначні помилки при виконанні лексичної основи композиції. Грамотно використав музичний матеріал. Вільно володів спеціальною термінологією та надав відповіді на теоретичні запитання.

159-140 (достатній рівень) – абітурієнт на достатньому професійному рівні продемонстрував хореографічну композицію, допустив помилки при виконанні лексичної основи композиції. Вступник емоційно скутий, недостатньо володіє танцювальними техніками, виконавськими вміннями та навичками. На достатньому рівні володіє спеціальною термінологією, надав фрагментарні відповіді на теоретичні запитання.

139-100 (низький рівень) – абітурієнт має поверхневі знання з фахових освітніх компонентів. Хореографічна композиція виконана на низькому професійному рівні, не має завершеної форми та хореографічно-лексичної наповненості. Вступник допускає значні технічні виконавські помилки, основні практичні навички відсутні, слабка фізична підготовка. Показ невиразний та недосконалий. Спеціальною термінологією володіє слабо, на теоретичні питання не надав відповіді.

Голова фахової
атестаційної комісії

ВІТАЛІЙ ОХМАНЮК

Відповідальний секретар
приймальної комісії

ОЛЕГ ДИКИЙ